Lausunto koskien: E 159/2022 vp Valtioneuvoston selvitys: E-kirje: Suomen ennakkovaikuttamislinjaukset EU:n tulevaan sähkömarkkinamallia koskevaan aloitteeseen

1.2.2023

Matti Liski, Oskari Nokso-Koivisto, Iivo Vehviläinen
Aalto yliopisto, taloustieteen laitos ja Helsinki GSE

Aalto University

Sähkömarkkinasta

1. Sähkömarkkina poikkeaa muista markkinoista
   - tarvitaan suunniteltu arkkitehtuuri

2. Sähkömarkkinaan kohdistuu kovia muutospaineita
   - reslienssin lisääminen
   - siirtymä pois fossiilisten polttoaineiden käytöstä

3. Ongelmakohtia tutkittu laajalti, erityisesti
   - voittojen ja riskien jako kuluttajien ja tuottajien kesken
   - huolena keskittynyt tuotantorakenne ja markkinavoima

Taloustieteilijät: “Hybridi-markkinat”

Ratkaisuehdotus markkinan kehittämiseksi:

4. Kilpailu markkinoilla:
   - lyhyen aikavälin resurssien jako
   - kuten nykyinen markkina

5. Kilpailu markkinoista:
   - investoinnit uuteen tuotantoon ja varastointiin
   - vanhan tuotannon poistuminen
   - toteutus pitkien sopimuksien kautta

Tilanne EU:ssa ja Suomessa

6. Hybridi-markkina luo edellytyksiä kansallisten intressien edistämiseen tehokkaalla tavalla

7. Energia- ja ilmastopoliittinen päätöksenteko Suomessa ja osin myös laajemmin Euroopassa on epäonnistunut tieteellisen tiedon hyödyntämisessä

8. Tarve vahvistaa yhteiskunnan kokonaisedun riippumatonta arviointia ja päätöksenteon tukea